

Verzekerings- premie tegen zwarte vlekken

Op akkerbouwbedrijf Eendhuizen in Garsthuizen (Gr.) wordt al 26 jaar peen geteeld. "Het is een mooie, dynamische teelt en het past ook goed op onze lichte zeeklei", zegt Simon Eendhuizen. "Bovendien gaat het bewaren ons redelijk goed af. Dat is belangrijk, want de kans op zwarte vlekken in de bewaring is hier even wat groter dan elders in Nederland". Dit seizoen voert hij op proef een bodemtoepassing met Serenade uit tegen zwarte vlekken.

Zaaien

Het treft. Wijnand Eendhuizen - de zoon van Simon - is deze middag net begonnen met peen zaaien. Op de kopakker checkt hij nog even of de zaakouters niet teveel aankoecken en of het zaad netjes in de ruggen ligt. Vervolgens trekt hij zijn eerste rondjes over het veld van ruim 10 hectare. Vanwege de droogte is het perceel een dag eerder beregend met 20 millimeter water. "Hopelijk krijgen we zo een mooie, regelmatig start", zegt Simon Eendhuizen, wanneer hij samen met adviseur Hendrik Eerkens van Agrifirm het geprimeerde zaad in de ruggen opzoekt. Op de kopakkers en langs de perceelsranden liggen de zaden nog steeds iets te droog, maar op de rest van het perceel is het zaaibed voldoende vochtig. "Ach, met nog een buitje erbij in de komende dagen gaat dit wel goed komen", zo verwacht de teeltadviseur.

Diehard-peentelers

De familie Eendhuizen behoort tot de diehardpeentelers in het Noorden van Nederland. "Mijn vader is er begin jaren '90 mee begonnen; dit is het zesentwintigste jaar", vertelt Simon. Hoewel het bedrijf voornamelijk draait om de pootaardappelen, past de peenteelt er volgens hem mooi bij. "Natuurlijk, we hadden ook gewoon graan kunnen telen. Dat

geeft minder kopzorgen. Maar peen is een mooie, dynamische teelt en het past goed op deze lichte klei. Bovendien gaat het bewaren ons redelijk goed af. Dat is belangrijk, want de kans op zwarte vlekken in de bewaring is hier even wat groter dan elders in Nederland", zo weet de akkerbouwer. Adviseur Eerkens bevestigt deze woorden, maar vindt dat de risico's ook weer niet te zwaar aangezet moeten worden. "Op de Noordelijke klei zien we inderdaad net iets vaker een vlekje in de bewaring. Maar daar staat tegenover dat peen hier veel mooier oranje kleurt en doorgaans ook gladder is. Al met al doet de kwaliteit van peen hier niet onder voor die in andere teeltgebieden", vindt hij.

Dutch Carrot Group

Eendhuizen zet zijn peen af via Dutch Carrot Group, de teelt- en afzetorganisatie die nauw gelieerd is aan Agrifirm en waarvan Eerkens ook coördinator is. "Wij vinden het prettig dat teelt en afzet aan elkaar gekoppeld zijn. Van zaaien tot en met de bewaring kijkt er iemand met ons mee, waardoor we gezamenlijk een goed beeld krijgen van het eindproduct. Dat biedt zekerheid voor beide partijen; Dutch Carrot Group weet wat het krijgt en ook wij komen bij de afzet niet voor verrassingen te staan", vindt Simon. Hoewel hij zichzelf niet direct als voor-

1. Simon Eendhuizen (links) heeft samen met zijn zoon Wijnand een akkerbouwbedrijf in Garsthuizen (Gr.). Op 140 hectare lichte zeeklei verbouwen ze pootaardappelen, winterarwe, suikerbieten, uien en peen. Hendrik Eerkens is teeltspecialist peen bij Agrifirm.

2. Vanwege de droogte is het peenperceel een dag voor het zaaien beregend met 20 millimeter water. Wijnand Eendhuizen checkt op de kopakker nog even of de zaaielementen niet teveel aankoecken.

3. Samen met adviseur Hendrik Eerkens, bespreken Wijnand en Simon Eendhuizen het zaaieresultaat. Eerkens verwacht dat de rug voldoende vochtig is om het geprimeerde zaad snel te laten kiemen.

loper in duurzaamheid ziet, wil hij - met begeleiding van Eerkens - best een stapje extra doen op dit vlak. Eendhuizen is daarom één van drie telers die afgelopen jaar, onder vlag van de Dutch Carrot Group, voor het eerst PlanetProof peen teelde. Om project op gang te brengen kreeg hij hiervoor een vergoeding van 2 cent per kilo. Vanaf dit jaar is er geen bonus meer en zal de markt zijn werk moeten doen. Dat lukt tot dusver aardig, stelt Eerkens, want het aantal PlanetProof telers bij de Dutch Carrot Group is dit jaar uitgebreid. "De teler moet het vooral een uitdaging vinden om duurzamer te telen. Het is ook een leerproces, waarmee je in de toekomst wellicht ook je voordeel mee kunt doen."

Serenade als grondbehandeling

Dit seizoen is Eendhuizen één van de 'proeftelers' die het biologische middel Serenade als grondbehandeling tijdens het zaaien toepast. Eerkens benadrukt dat deze toepassing wezenlijk anders is dan de bladtoepassing, die al veel gangbaarder is in de teelt. "De bladbespuiting is werkzaam tegen onder meer Alternaria en meeldauw, de grondbehandeling tegen allerlei bodemschimmels waarvan een aantal later in de bewaring tot zwarte vlekken kunnen leiden." De adviseur legt uit dat de bacteriestam in Serenade op de wortel koloniseert, waardoor schadelijke

schimmels buiten de deur blijven. Ook wordt het zelfverdedigingsmechanisme van de plant geactiveerd. Bekend is dat Cavity spot goed door Serenade wordt aangepakt. "We hebben daarom goede hoop dat dit ook gaat gelden voor Mycocentrospora en Rhexocercosporidium. Deze schimmelsoorten zijn voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor zwarte vlekken in de bewaring." Volgens Eerkens is uit eerdere bewaarproeven al gebleken dat objecten met Serenade gezonder uit de bewaring kwamen dan andere objecten. "Maar dat waren proeven; de komende jaren moet het middel zich ook nog maar eens in de praktijk gaan bewijzen", zo houdt hij nog een slag om de arm. Eendhuizen ziet de toepassing van Serenade vooral als een extra verzekeringspremie tegen zwarte vlekken, waarmee en passant ook nog bonuspunten worden binnengehaald voor PlanetProof. "Gelukkig zijn die zwarte vlekken ons de laatste jaren bespaard gebleven, maar vanuit het verleden weet ik wel wat voor een ellende ze kunnen veroorzaken." De akkerbouwer rekent voor dat elk procent uitval door zwarte vlekken al meer dan €100 per hectare kost. "En als er eenmaal zwarte vlekken in de bewaring zitten, dan gaat het bijna altijd om meerdere, zo niet véle procenten. Als Serenade dus maar iets doet tegen deze schimmels, dan is het al de moeite waard om het in te zetten", zo besluit Eendhuizen.